EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2008/2181(INI)

21.11.2008

MIETINTÖLUONNOS

Euroopan unionin rajaturvallisuuteen liittyvistä tulevista toimista sekä kolmansissa maissa saaduista vastaavista kokemuksista
(2008/2181(INI))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Jeanine Hennis-Plasschaert

PR_INI

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

PERUSTELUT.....8

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Euroopan unionin rajaturvallisuuteen liittyvistä tulevista toimista sekä kolmansissa maissa saaduista vastaavista kokemuksista
(2008/2181(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 13. helmikuuta 2008 päivätyn komission tiedonannon "Euroopan unionin rajaturvallisuuteen liittyvien tulevien toimien valmistelu" (KOM(2008)0069),

– ottaa huomioon 13. helmikuuta 2008 päivätyn komission tiedonannon "Kertomus EU:n rajaturvallisuusviraston arvioinnista ja jatkokehityksestä" (KOM(2008)0067),

– ottaa huomioon 13. helmikuuta 2008 päivätyn komission tiedonannon "Euroopan rajavalvontajärjestelmän (Eurosur) luomisesta" (KOM(2008)0068),

– ottaa huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun 3. maaliskuuta 2008 esittämät alustavat huomiot sekä 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän ja poliisi- ja oikeusasioita käsittelevän työryhmän 29. huhtikuuta 2008 esittämät yhteiset huomiot edellä mainituista kolmesta tiedonannosta,

– ottaa huomioon Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen valvontaa koskevat neuvoston päätelmät,

– ottaa huomioon henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) 15 päivänä maaliskuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 562/2006[1],

– ottaa huomioon viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008[2],

– ottaa huomioon siirtymisestä Schengenin tietojärjestelmästä (SIS 1+) toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II) 24 päivänä lokakuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1104/2008[3] sekä siirtymisestä Schengenin tietojärjestelmästä (SIS 1+) toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II) 24 päivänä lokakuuta 2008 tehdyn neuvoston päätöksen 2008/839/YOS[4],

– ottaa huomioon komission 24. marraskuuta 2005 antaman tiedonannon eurooppalaisten tietokantojen tehokkuuden parantamisesta, yhteentoimivuuden lisäämisestä ja synergioista oikeus- ja sisäasioiden alalla (KOM(2005)0597),

[1] EUVL L 105, 13.4.2006, s. 1.
[2] EUVL L 218, 13.8.2008, s. 60.
[3] EUVL L 299, 8.11.2008, s. 1.
[4] EUVL L 299, 8.11.2008, s. 43.

– ottaa huomioon ... antamansa päätöslauselman EU:n rajaturvallisuusviraston (Frontex) ja Euroopan rajavalvontajärjestelmän (Eurosur) arvioinnista ja jatkokehityksestä[1],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A6-0000/2008),

A. ottaa huomioon, että EU:n sisärajatarkastusten poistaminen kuuluu Euroopan yhdentymisen suurimpiin saavutuksiin,

B. ottaa huomioon, että vailla sisäisiä rajoja oleva alue ei voi toimia ilman vastuunjakoa ja keskinäistä solidaarisuutta ulkorajojen valvonnassa,

C. ottaa huomioon, että EU:n yhdennetyn rajavalvonnan puitteissa useita välineitä ja ohjelmia on jo luotu tai on parhaillaan valmisteilla tai politiikan laadintavaiheessa,

D. ottaa huomioon, että komissio on todennut, että se aikoo olla vuosina 2009–2010 valmis esittämään lainsäädäntöehdotuksia maahantulo- ja maastapoistumisjärjestelmän, rekisteröityjen matkustajien ohjelman sekä sähköisen matkustuslupajärjestelmän käyttöönottamiseksi,

E. ottaa huomioon, että samantapaisia järjestelmiä on käytössä Australiassa ja pannaan parhaillaan täytäntöön Yhdysvalloissa osana US-VISIT-ohjelmaa,

F. ottaa huomioon, että kokonaisvaltainen yleissuunnitelma, jossa esitettäisiin EU:n rajavalvontastrategian kokonaisrakenne, sekä olemassa olevien ja parhaillaan valmisteltavien järjestelmien perinpohjainen arviointi puuttuvat,

Maahantulo- ja maastapoistumisjärjestelmä

1. on tietoinen siitä, että laillisen oleskeluajan ylittäneet henkilöt, jotka ovat ehdotetun maahantulo- ja maastapoistumisjärjestelmän tapauksessa keskeisessä asemassa, ovat tiettävästi suurin laittomien maahanmuuttajien ryhmä EU:ssa; pyytää kuitenkin saada lisää tietoja ulkopuolisen toimeksisaajan keräämistä tiedoista, joiden mukaan EU:ssa oli vuonna 2006 jopa kahdeksan miljoonaa laitonta siirtolaista[2]; vaatii lisäksi määrittelemään selkeästi käsitteen "laillisen oleskeluajan ylittänyt henkilö" mukaan lukien mahdolliset erityisolosuhteissa sallittavat poikkeukset;

2. korostaa, että vaikka ehdotettu järjestelmä ja siitä saatavat ilmoitukset saattaisivat auttaa kolmansien maiden kansalaisia luopumaan aikeistaan ylittää laillinen oleskeluaikansa ja tarjota lisäksi tietoa toimintamalleista, yhteydet lainvalvontaviranomaisiin ovat kuitenkin edelleen välttämättömiä niiden henkilöiden kiinni ottamiseksi, jotka ylittävät laillisen oleskeluaikansa; ei näin ollen usko, että ehdotettu järjestelmä saisi laillisen oleskeluajan ylittämisen sinänsä loppumaan;

3. katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa siitä, miten kyseinen järjestelmä integroidaan

[1] Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0000.
[2] SEK(2008)0153.

nykyisiin puitteisiin ja miten se toimii yhteen sen kanssa, nykyisiin järjestelmiin mahdollisesti tarvittavista muutoksista eikä siitä aiheutuvista todellisista kustannuksista; katsoo näin ollen olevan kyseenalaista, onko tällaisen järjestelmän täytäntöönpano ehdottoman välttämätöntä;

4. panee merkille, että ottaen huomioon Yhdysvalloissa saadut kokemukset maastapoistumista koskevien valmiuksien toteuttaminen on epäilemättä haasteellisempaa kuin maahantulovalmiuksien etenkin maitse ja meritse matkustavien kohdalla; suhtautuu lisäksi samojen kokemusten vuoksi huomattavan epäilevästi kyseisen järjestelmän kustannustehokkuuteen;

Rekisteröityjen matkustajien ohjelma

5. kannattaa periaatteessa rekisteröityjen matkustajien ohjelman käyttöönottoa kolmansien maiden kansalaisia varten riippumatta siitä, kuuluvatko he viisumivaatimusten piiriin vai eivät, sekä mahdollista unionin kansalaisille tarkoitettujen automaattisten porttien käyttöä, koska nykyisessä yhteisön lainsäädännössä ei sallita rajatarkastusten yksinkertaistamista muulloin kuin raja-alueilla asuvien kolmansien maiden kansalaisten tapauksessa;

6. arvostelee kuitenkin tiedonannossa "Euroopan unionin rajaturvallisuuteen liittyvien tulevien toimien valmistelu" käytettyä terminologiaa ('vähäisen riskin'/'vilpittömässä mielessä' liikkeellä olevat matkustajat) joka tuntuisi viittaavan siihen, että valtaosaa matkustajista on *oletusarvoisesti* pidettävä 'korkean riskin' matkustajina tai 'vilpillisessä mielessä' matkustavina;

7. korostaa, että useat jäsenvaltiot ovat jo laatineet rekisteröityjen matkustajien ohjelman tai laativat sellaista parhaillaan, ja korostaa tässä piilevää vaaraa siitä, että päädytään 27 erilaiseen lähestymistapaan ja siten kirjavaan järjestelmään, jonka mm. tietosuojaan ja maksuihin liittyvät kriteerit eroavat toisistaan; on tietoinen siitä, että Alankomaat pyrkii yhdessä Saksan, Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n rajaturvallisuusviraston kanssa edistämään niin kutsuttua kansainvälistä matkustuksen nopeuttamisohjelmaa mahdollisena mallina muille jäsenvaltioille;

8. vaatii noudattamaan yhdenmukaistettua lähestymistapaa, ja kehottaa näin ollen komissiota jouduttamaan kyseistä prosessia jäsenvaltioiden parhaiden käytäntöjen perusteella ja varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat jatkossakin yhteisön lainsäädäntöä;

Sähköinen matkustuslupajärjestelmä

9. toteaa, ettei olisi viisasta keskittää turvatoimenpiteiden tapauksessa huomiota ainoastaan kolmansien maiden kansalaisiin, jotka matkustavat Euroopan unioniin sellaisista maista, joihin vaaditaan viisumi; pitää kuitenkin kyseenalaisena sitä, onko ehdotettu järjestelmä ehdottoman välttämätön, ja haluaa saada perinpohjaisen selvityksen sen tavoitteista; on vakuuttunut siitä, että varsinkin tiedustelupalvelujen välinen tiivis yhteistyö on oikea tie eteenpäin, eikä niinkään laajamittainen yleinen tietojenkeruu;

10. haluaa, että sille ilmoitetaan komission kaavaileman tutkimuksen tarkka aikataulu sekä yksityiskohtaiset tiedot;

Tietosuojaan ja biometriikkaan liittyvät huolenaiheet

11. pitää mahdottomana hyväksyä sitä, että komissio ei kuullut Euroopan tietosuojavaltuutettua eikä 29 artiklan mukaista tietosuojatyöryhmää ennen "Euroopan unionin rajaturvallisuuteen liittyvien tulevien toimien valmistelu" otsikoidun tiedonannon hyväksymistä; pyytää komissiota tekemään niin kaikissa kyseisen tiedonannon pohjalta toteutettavissa toimissa, koska ehdotetut välineet edellyttävät suurten henkilötietomäärien käsittelyä;

12. on tietoinen siitä, että biometriikka mahdollistaa periaatteessa tehokkaat henkilötunnisteet, koska mitattavien ominaispiirteiden oletetaan olevan jokaisen henkilön kohdalla erilaiset; korostaa kuitenkin, että biometriikan luotettavuus ei koskaan ole täydellinen ja/tai että biometriikka ei ole kaikissa tapauksissa vedenpitävää; tähdentää näin ollen, että aina pitäisi olla mahdollisuus soveltaa varamenettelyjä;

13. vaatii laatimaan vakioprotokollan biometristen tietojen käyttöä ja vaihtoa varten sekä liitännän valvontasopimuksia, joissa kuvaillaan, kuinka protokollaa käytetään; katsoo lisäksi, että biometriikan käyttöön pitäisi soveltaa laatuvaatimuksia, jotta voidaan välttää eroavuudet hyväksynnässä jäsenvaltioiden käyttämien erilaisten järjestelmien välillä;

14. katsoo, että yksityisyyttä suunnittelulla -lähestymistavan on oltava olennainen osa kaikkea sellaista kehitystä, joka saattaa vaarantaa yksittäisten ihmisten henkilötiedot ja yleisön luottamuksen tietoja hallussaan pitäviä tahoja kohtaan;

Johtopäätökset

15. katsoo, että aidosti yhdennetyn EU:n rajavalvonnan tavoitteena on olla legitiimi, ja on samaa mieltä siitä, että on tärkeää jatkuvasti kehittää ja vahvistaa EU:n yhteistä rajavalvontapolitiikkaa;

16. on kuitenkin sitä mieltä, että rajojen ja maahanmuuton valvontaa koskevassa asiassa kerääntyy kunnianhimoisia ehdotuksia hämmästyttävään tahtiin;

17. arvostelee sellaisen kokonaisvaltaisen yleissuunnitelman puutetta, jossa esitettäisiin EU:n rajavalvontastrategian yleiset tavoitteet sekä kokonaisrakenne ja havainnollistettaisiin, miten kaikkien asiaan liittyvien ohjelmien ja järjestelmien (jo käytössä, valmisteilla tai politiikan laadintavaiheessa olevien) oletetaan toimivan yhteen, sekä miten niiden väliset suhteet voitaisiin optimoida;

18. korostaa tarvetta arvioida nykyiset ja ennen kaikkea valmisteilla olevat järjestelmät ja painottaa, että EU:n valmiudet saavuttaa strategiset tavoitteensa riippuvat suuressa määrin siitä, kuinka se onnistuu hallitsemaan eri ohjelmien keskinäistä riippuvuutta, sillä niiden päällekkäisyys ja epäjohdonmukaisuus vaikuttavat organisaatioiden toimintaan ja sitä kautta myös niiden tuloksiin kielteisesti;

19. katsoo, että ennen kuin investointeja tehdään, on äärimmäisen tärkeää saada selkeästi määritelty operatiivinen konteksti, johon kaikki toimenpiteet ja uudet aloitteet sovitetaan; painottaa niin ikään, että pitäisi olla kristallin kirkasta, mitä muutoksia tarvitaan, jotta voidaan varmistaa, että tekniikka ja eri menettelyt toimivat sopusoinnussa; korostaa, että

kaikki investoinnit on perusteltava taloudellisesta näkökulmasta;

20. tunnustaa, että tasapainon luominen yhä suuremman ihmismäärän vapaan, rajat ylittävän liikkuvuuden takaamisen ja unionin kansalaisten paremman turvallisuuden varmistamisen välille on monimutkainen tehtävä, eikä se kiellä sitä, että tietojen käytöllä on selviä etuja; on samalla sitä mieltä, että yleisön luottamus hallinnon toimiin voidaan säilyttää vain, jos säädetään riittävistä tietosuojatoimista, valvonnasta ja oikeussuojakeinoista;

o

o o

21. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan tietosuojavaltuutetulle sekä Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivalle virastolle (Frontex).

PERUSTELUT

Taustaa

Schengenin alueen perustaminen on johtanut siihen, että on alettu pohtia uudelleen yhdennetyn rajavalvonnan käsitettä, jonka Laekenin Eurooppa-neuvosto otti käyttöön joulukuussa 2001 ja jota kehiteltiin edelleen komission vuonna 2002 antamassa tiedonannossa[1] sekä Haagin ohjelmassa ulkorajojen yhdennetyn valvontajärjestelmän nimikkeellä. Vuonna 2002 annetussa tiedonannossa korostettiin viittä toisiinsa liittyvää tekijää ulkorajojen yhdennettyä valvontaa koskevan yhteisen politiikan perustana: (1) yhteinen lainsäädäntö, (2) operatiivista toimintaa koskeva yhteinen koordinaatio- ja yhteistyömekanismi, (3) yhteinen, yhdennetty riskien arviointi, (4) eurooppalaisen ulottuvuuden huomioimiseen koulutettu henkilöstö ja yhteensopivat laitteistot, (5) toiminnasta aiheutuvien rasitusten jakaminen jäsenvaltioiden kesken Euroopan rajavartiolaitoksen perustamista silmällä pitäen.

Komissio katsoo, 'vuonna 2002 määritelty toimintaohjelma on nyt saatu valmiiksi'[2] (huolimatta siitä, että monet lainsäädäntöaloitteet ja/tai järjestelmät ovat vielä hyväksymättä ja/tai panematta täytäntöön[3]) ja että 'lisätoimia olisi harkittava, jotta EU voi toteuttaa todellista yhdennettyä rajavalvontaa. Tavoitteena on samaan aikaan sekä parantaa turvallisuutta että helpottaa kolmansien maiden kansalaisten matkustamista'. Komissio antoi tätä tarkoitusta varten tiedonannon helmikuussa 2008. Kyseisessä tiedonannossa määritellään kolme välinettä, joita voitaisiin soveltaa niihin kolmansien maiden kansalaisiin, jotka matkustavat Schengen-yhteistyöhön osallistuvaan jäsenvaltioon tai Schengen-yhteistyöhön assosioituneeseen maahan: (1) maahantulon ja maastapoistumisen kirjaaminen rekisteriin, (2) vilpittömässä mielessä matkustavien henkilöiden rajanylitysten helpottaminen ja (3) sähköisen matkustuslupajärjestelmän käyttöönotto. Komissio aikoo olla vuosina 2009–2010 valmis esittämään lainsäädäntöehdotuksia uusien toimenpiteiden käyttöönottamiseksi vuosien 2012–2015 aikana.

Esittelijän mielestä parlamentin pitäisi esittää näkemyksensä komission kaavailemasta uudesta toimenpidekokonaisuudesta, vaikka se onkin vielä politiikan laadintavaiheessa, koska se aiheuttaa todennäköisesti huomattavia muutoksia näkemyksiin rajavalvonnasta ja koska sillä voi olla erittäin suuria vaikutuksia tietosuojaan.

Mietintö perustuu 30. kesäkuuta 2008 järjestettyyn Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien väliseen pyöreän pöydän keskusteluun aiheesta vapaus ja turvallisuus EU:n rajojen yhdennetyssä valvonnassa, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kyseisestä aiheesta järjestämiin kokouksiin sekä yhteydenottoihin komission edustajiin, Euroopan tietosuojavaltuutettuun, jäsenvaltioiden edustajiin ja Yhdysvaltain

[1] KOM(2002)0233. Kohti Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen yhdennettyä valvontaa.
[2] Konsolidoitu lainsäädäntö, paikallisen rajanylitysliikenteen yksinkertaistetut säännöt (asetus (EY) N:o 1931/2006), Frontex-rajaturvallisuusviraston perustaminen operatiivista toimintaa varten, sellaisille jäsenvaltioille rahoitustukea tarjoavan ulkorajarahaston perustaminen, jotka vastaavat pitkistä ja vaikeasti valvottavista ulkorajaosuuksista tai joita kohtaa äkillinen ja odottamaton siirtolaistulva.
[3] Esimerkiksi yhteisön viisumisäännöstö, VIS, SIS II.

sisäisen turvallisuuden ministeriöön.

Esittelijän kanta

Tulevaisuuden suunnitteleminen seuraten samalla tarkasti nykytilannetta

Esittelijä haluaa heti aluksi kiinnittää huomiota erääseen seikkaan, joka on olennaisen tärkeää ottaa huomioon uusia toimenpide-ehdotuksia arvioitaessa. Tarkasteltuaan vaikutustenarvioinnissaan useita toimintavaihtoehtoja (*vallitsevan tilanteen* säilyttäminen mukaan luettuna) komissio esittää omasta mielestään parhaan vaihtoehdon. Se olisi kaikkiin kolmansien maiden kansalaisiin sovellettavan maahantulo- ja maastapoistumisjärjestelmän, kolmansien maiden kansalaisille avoinna olevan rekisteröityjen matkustajien ohjelman sekä sellaisten puitteiden yhdistelmä, joissa kehitettäisiin paikalliset rekisteröityjen matkustajien järjestelmät ja automatisoitu rajatarkastus.

Viitattaessa vertailevaan tulostaulukkoon vaikutustenarvioinnissa korostetaan, että alkutilanteessa, jota vasten pisteytykset tehdään, on oletuksena, että *tällä hetkellä vallitseva tilanne johtaa menestyksekkääseen täytäntöönpanoon*[1].

Kyseistä näkökohtaa on tarpeen korostaa, koska rajavalvonnan alalla on tällä hetkellä useita välineitä, jotka eivät vielä ole toiminnassa ja joiden hyödyllisyyttä on siis vielä mahdotonta kommentoida. [2]
Esittelijä katsoo niin ikään, että nykyisten toimenpiteiden selkeä arviointi on aivan välttämätöntä ennen, kuin kyseisellä alalla tehdään lisää uusia ehdotuksia.

Erityistoimenpiteet, esimerkit ulkomailta ja tie tästä eteenpäin

Koska esittelijän työasiakirjoissa on jo esitetty yksityiskohtaisia huomioita, esittelijä haluaa (a) esittää lyhyen tiivistelmän näkemyksistään ehdotetuista toimenpiteistä, (b) muistuttaa muissa maissa kyseisellä alalla saaduista kokemuksista ja (c) painottaa joitakin toimia, joita kyseisellä alalla on tarpeen edistää.

Maahantulo- ja maastapoistumisjärjestelmä, rekisteröityjen matkustajien ohjelma, sähköinen matkustuslupajärjestelmä ja muutokset muualla maailmassa

Yleisesti ottaen esittelijä on sitä mieltä, että EU:n ulkorajojen yhdennetyn eurooppalaisen rajavalvontamallin kehittämistä on syytä pitää myönteisenä. Tahti, jolla erityistoimenpiteitä (jotka vaikuttavat matkustajien liikkeiden seurantaan) on esitetty käsiteltäväksi, on kuitenkin jatkuvasti kiihtynyt. Sellaisen kokonaisvaltaisen yleissuunnitelman puuttuessa, jossa selitettäisiin tavoitteet, toimintavaatimukset ja synergiat, joita tällä hetkellä käytössä olevilta tai hyväksyttäviltä/ehdotettavilta ohjelmilta ja järjestelmiltä edellytetään, on melko vaikeaa

[1] SEK(2008)0153, s. 45–46.
[2] Asiakirjassa todetaan myös aivan aiheellisesti, että VIS-järjestelmän soveltumattomuus henkilöllisyyden tarkastamiseen EU:n ulkorajoilla ja tehokkaaseen toimintaan ja kaikilla rajanylityspaikoilla aiheuttaisi sen, että parhaasta vaihtoehdosta olisi vain vähän hyötyä. (SEK(2008)0153, s. 52.)

arvioida tarkasti, tarvitaanko uusia järjestelmiä ja varsinkin ehdotettua maahantulo- ja maastapoistumisjärjestelmää, aivan välttämättä. Lisäksi tarvitaan käsitteen "laillisen oleskeluaikansa ylittävä henkilö" selkeä määritelmä sekä luotettavat tiedot tällaisen järjestelmän ylläpitämiseksi.

Mitä rekisteröityjen matkustajien ohjelmaan tulee, esittelijä periaatteessa kannattaa kyseistä käsitettä, mutta haluaa kiinnittää huomiota tiedonannossa käytettyyn terminologiaan sekä tarpeeseen määritellä tarkat kriteerit ja syyt rekisteröinnille/peruuttamiselle (muutoksenhakumahdollisuus mukaan lukien). Lopuksi esittelijä vaatii noudattamaan yhdenmukaistettua lähestymistapaa.

Mitä tulee helmikuun 2008 rajavalvontapakettiin sisältyvään viimeiseen toimenpiteeseen eli sähköiseen matkustuslupajärjestelmään, esittelijän mielestä on liian aikaista esittää kommentteja sen hyödyllisyydestä tai sen mukanaan tuomasta lisäarvosta. Esittelijä odottaa selvitystä, jota seuraa komission tekninen tutkimus, jossa analysoidaan kyseisen järjestelmän toteuttamiskelpoisuutta, käytännön seurauksia ja vaikutuksia. Vasta sen jälkeen on mahdollista käsitellä kyseistä toimenpidettä tarkemmin.

Esittelijä katsoo, että kyseisten toimenpiteiden yhteydessä on pohdittava samanaikaisesti teknisten konsultointien kanssa tarkkaan toimenpiteiden vaikutuksia kansalaisten oikeuteen yksityisyyteen tutkien myös vähemmän tungettelevia tekniikoita, joilla henkilötietojen käsittely voidaan vähentää minimiin. Lisäksi on syytä muistaa, että näiden uusien toimenpiteiden aiheuttama laajamittainen biometriikan käyttö on otettava tarkasti huomioon.

Tarkasteltaessa esimerkkejä yhteisön ulkopuolisista maista, jotka ovat hyväksyneet samantapaisia toimenpiteitä, kuin tiedonannossa on esitetty, kuten esimerkiksi Yhdysvaltain vierailu- ja maahanmuuttoaseman indikaattoreita koskevaa teknistä ohjelmaa (US-VISIT), on noudatettava varovaisuutta. US-VISIT-ohjelman tavoitteena on parantaa Yhdysvaltain kansalaisten ja maassa vierailevien henkilöiden turvallisuutta, helpottaa oikeutettua matkustusta ja kaupankäyntiä, varmistaa Yhdysvaltain maahanmuuttojärjestelmän rehellisyys sekä suojella vierailijoiden yksityisyyttä. Washington DC:ssä hankkimansa teoreettisen ja kentältä saadun kokemuksen perusteella esittelijä on tullut siihen johtopäätökseen, että US-VISITin kaltaiset ohjelmat voivat todella toimia tekniseltä kannalta tarkasteltuna ja että kyseinen ohjelma itsessään ei estä matkustajavirtojen sujuvaa kulkua. On kuitenkin syytä muistaa, että Yhdysvaltain yleinen tilintarkastusvirasto (United States Government Accountability Office, GAO)[1] on tuonut esiin monia kysymyksiä järjestelmän kustannustehokkuudesta[2].

Tie tästä eteenpäin

Kuten aiemmin todettiin, esittelijän mielestä välttämätön ensimmäinen askel on arvioida

[1] GAO, Yhdysvaltain edustajainhuoneen kuulemistilaisuudessa 28. kesäkuuta 2007 sisäisen turvallisuuden valiokunnan (Committee on Homeland Security) raja- ja merenkulkuasioita ja terrorismintorjuntaa käsittelevälle alivaliokunnalle (Subcommittee on Border, Maritime and Global Counterterrorism) annettu lausunto “Prospects For Biometric US-VISIT Exit Capability Remain Unclear”, GAO-07-1044T.

[2] Kysymys kyseisten järjestelmien kustannustehokkuudesta on otettu esille Euroopan tietosuojavaltuutetun alustavissa kommenteissa asiakirjasta KOM(2008)0069 lopullinen, 3. maaliskuuta 2008, s. 4, ks. myös nro 1.

nykyisten järjestelmien ja toimintaa ja tehokkuutta sekä niiden yhteentoimivuutta kriittisesti ja perusteellisesti ennen, kuin voidaan keskustella tarkemmin uusien toimenpiteiden tarpeellisuudesta.

Samaan aikaan kaikkia nykyisiä toimenpiteitä ja ehdotettuja aloitteita koskevat yleiset puitteet pitäisi mahdollisimman pian määritellä selvästi tietosuojakysymykset ja annettavat turvatakeet mukaan lukien.

Esittelijä panee merkille puheenjohtajavaltion EU:n jäsenvaltioiden valtuuskunnille sekä Islannille, Liechtensteinille, Norjalle ja Sveitsille lähettämän kyselylomakkeen, joka koskee ehdotettua maahantulo- ja maastapoistumisjärjestelmää, kysymyksiin annetut vastaukset mukaan lukien.

Esittelijä katsoo, että kaikkien asianomaisten toimijoiden kanssa pitäisi käydä syvällisempi keskustelu kaikista kolmesta toimenpiteestä, ja korostaa olevan tarpeen käydä asiasta julkista keskustelua kansallisella ja unionin tasolla.